

VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2016)0355

Liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised *

Euroopa Parlamendi 15. septembri 2016. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta COM(2016)0071 – C8-0098/2016 – 2016/0043(NLE))

(Konsulterimine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2016)0071),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 148 lõiget 2, mille alusel nõukogu konsulteris Euroopa Parlamendiga (C8-0098/2016),
 - võttes arvesse oma 8. juuli 2015. aasta seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta¹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit (A8-0247/2016),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulterida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0261.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus -1 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(-1) Nõukogu otsustas oma otsusega (EL) 2015/1848^{1a} taas kord eirata Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlikku resolutsiooni. Nõukogu lähenemisviis ei ole kooskõlas aluslepingute mõttega, nõrgestades liidu institutsioonide vahelist koostööd ja suurendades nn demokraatia defitsiiti liidu kodanike ees. Euroopa Parlament peab nõukogu lähenemisviisi väga kahetsusväärseks ja rõhutab, et parlamendi seadusandlikku resolutsiooni tuleks arvesse võtta.

^{1a} Nõukogu 5. oktoobri 2015. aasta otsus (EL) 2015/1848 liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 268, 15.10.2015, lk 28).

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 145 on sätestatud, et liikmesriigid ja liit püüavad välja arendada kooskõlastatud tööhõivestrateegia, eelkõige edendada kvalifitseeritud, koolitatud ja kohanemisvõimelist tööjõudu ning majanduslikele muudatustele reageerivaid tööturget, pidades sealjuures silmas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 3 määratud eesmärkide saavutamist.

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 145 on sätestatud, et liikmesriigid ja liit püüavad välja arendada kooskõlastatud tööhõivestrateegia, eelkõige edendada kvalifitseeritud, koolitatud ja kohanemisvõimelist tööjõudu ning majanduslikele muudatustele reageerivaid tööturget, pidades sealjuures silmas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 3 määratud eesmärkide saavutamist. ***Kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 9 ja 10 peab liit oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel tagama kaasava ja integreeritud tööturu, mis suudab toime***

tulla tööpuuduse tõsise mõjuga, ning kindlustama kõrge tööhõive taseme, tagama kogu liidus inimväärset töötingimused, sealhulgas piisava töötasu, ja tagama piisava sotsiaalse kaitse vastavalt tööõigusaktidele ja kollektiivläbirääkimistele ning kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, samuti hariduse ja koolituse kõrge taseme ning võitlema diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Komisjoni esitatud strateegia „Euroopa 2020“ **võimaldab** liidul suunata oma majandus aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu teele, millega kaasneb kõrge tööhõive tase ning suur tootlikkus ja sotsiaalne ühtekuuluvus. **Asjaomaste suuniste all loetletud viis peamist eesmärki on ühised eesmärgid, millest liikmesriigid oma tegevuses juhivad ning milles on arvesse võetud liikmesriikide suhtelist lähteasukohti ja olukorda.** Euroopa tööhõivestrateegial on uue strateegia tööhõive- ja tööturueesmärkide rakendamises otsustav roll.

Muudatusettepanek

(2) Komisjoni esitatud strateegia „Euroopa 2020“ **peaks võimaldama** liidul suunata oma majandus aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu teele, millega kaasneb kõrge tööhõive tase ning suur tootlikkus ja sotsiaalne ühtekuuluvus. **Liit vajab kõikehõlmavaid poliitikameetmeid ja avaliku sektori investeeringuid, et võidelda tööpuuduse ja vaesuse vastu. Sellega seoses valmistab strateegia „Euroopa 2020“ tööhõive- ja sotsiaalsete näitajate senine areng suurt muret, kuna vaesuse ja tõrjutuse ohus inimeste arv on vähenemise asemel viie miljoni võrra kasvanud, tööhõive määr ei ole mõnes riigis veel kriisieelsele tasemele taastunud, samal ajal kui mõnes liikmesriigis on mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (NEET-noorte) osakaal üle 20 % ning koolist väljalangemise määr on kuni 23 %.** Euroopa tööhõivestrateegial on uue strateegia tööhõive-, sotsiaalse kaasamise ja tööturueesmärkide rakendamises otsustav roll. **Seni ei ole neid eesmäärke täidetud ja liikmesriigid peavad oodatud tulemuste saavutamiseks tegema suuremaid jõupingutusi. Strateegia „Euroopa 2020“ elluviimine tööhõive- ja**

sotsiaalvaldkonnas peab jääma liikmesriikide tööhõivepoliitika keskseks eesmärgiks.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Uued koondsuunised *on* kooskõlas Euroopa Ülemkogu järelustega. Koondsuunistes antakse liikmesriikidele täpsed juhised riiklike reformikavade määratlemiseks ja reformide rakendamiseks, võttes arvesse vastastikust sõltuvust ning kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga. **Tööhõivesuunised peaksid olema aluseks kõikidele riigipõhiste soovitustele**, mida nõukogu võib ELi toimimise lepingu artikli 148 lõike 4 kohaselt liikmesriikidele anda *paralleelselt* ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 kohaselt liikmesriikidele antavate riigipõhiste soovitustega. **Samuti peaksid** tööhõivesuunised olema aluseks ühisele tööhõivearuandele, mille nõukogu ja Euroopa Komisjon igal aastal Euroopa Ülemkogule esitavad.

Muudatusettepanek

(3) Uued koondsuunised **peaksid olema** kooskõlas Euroopa Ülemkogu järelustega. Koondsuunistes antakse liikmesriikidele täpsed juhised riiklike reformikavade määratlemiseks ja reformide rakendamiseks, võttes arvesse vastastikust sõltuvust ning kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga. **Tööhõivesuuniseid tuleks võtta arvesse kõikide riigipõhiste soovituste puhul**, mida nõukogu võib ELi toimimise lepingu artikli 148 lõike 4 kohaselt liikmesriikidele anda *tasakaalustatult* ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 kohaselt liikmesriikidele antavate riigipõhiste soovitustega. **Riigipõhistes soovitustes tuleks arvesse võtta mitte ainult majandusnäitajaid, vaid vajaduse korral ka tööhõive- ja sotsiaalseid näitajaid, hinnates eelnevalt rakendatavaid reforme ja nende mõju kodanikele.** Tööhõivesuunised **tuleks töötada välja tihedas koostöös Euroopa Parlamendiga ja need peaksid** olema aluseks ühisele tööhõivearuandele, mille nõukogu ja Euroopa Komisjon igal aastal Euroopa Ülemkogule esitavad. **Kolm tööhõivenäitajat – aktiivsuse määr, noorte tööhõive ja pikaajaline töötus – lisati hiljuti makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlusse ning Euroopa Parlament nõudis oma 25. veebruari 2016. aasta resolutsioonis^{1a}, et need näitajad käivitaksid süvaanalüüsi asjaomastes liikmesriikides, mille tulemuseks võib olla täiendavate majandus-, tööturu- ja sotsiaalreformide esildamine ja rakendamine.**

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Ühises tööhõivearuandes esitatud liikmesriikide reformikavade analüüsi tulemuste kohaselt *tuleb* liikmesriikidel jätkata jõupingutusi, et tegeleda järgmiste prioriteetsete valdkondadega: tööturul osalemise määra suurendamine ning struktuurse tööpuuduse vähendamine, tööturu vajadustele *vastava* kvalifitseeritud *tööjõu arendamine* ning *töökohtade kvaliteedi ja elukestva õppe edendamine*, kõigi tasandite haridus- ja koolitussüsteemide *kvaliteedi parandamine* ja kolmanda taseme hariduse omandajate arvu *suurendamine*, *sotsiaalse kaasatuse edendamine* ning vaesuse vastu võitlemine.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4) Ühises tööhõivearuandes esitatud liikmesriikide reformikavade analüüsi tulemuste kohaselt *tuleks* liikmesriikidel *võtta arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi iga-aastase majanduskasvu analüüsi kohta, riigipõhiseid soovitusi ja tööhõivesuuniseid ning* jätkata jõupingutusi, et tegeleda järgmiste prioriteetsete valdkondadega: tööturul osalemise määra suurendamine ning struktuurse tööpuuduse vähendamine, *luues töökohti, toetades hästitoimivaid, dünaamilisi ja kaasavaid tööturge, arendades* tööturu vajadustele *vastata suutvat* kvalifitseeritud *tööjõudu* ning *edendades inimväärseid töökohti ja elukestvat õpet, parandades* kõigi tasandite haridus- ja koolitussüsteemide *kvaliteeti* ja *suurendades* kolmanda taseme hariduse omandajate arvu, *edendades sotsiaalset kaasatust ning pere- ja tööelu vajaduste ühitamist, võideldes igasuguse diskrimineerimise ja vaesuse, eriti laste vaesuse vastu, samuti suurendades vananeva elanikkonna suutlikkust.*

(6a) *120 miljonit liidu kodanikku, st umbes 25 %, on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus. See hädaolukord, mida iseloomustab ka töötute liidu kodanike püsivalt suur arv, nõuab komisjonilt*

selliste meetmete vastuvõtmist, millega ergutada liikmesriike töötama välja riiklike minimaalse põhisissetuleku skeeme, et tagada neile inimväärsed elamistingimused.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Nõukogu 5. oktoobri 2015. aasta otsuse (liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta)⁴ lisas sätestatud liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised jäävad kehtima ka 2016. aastaks ning liikmesriigid arvestavad neid oma tööhõivepoliitikas.

⁴ Nõukogu 5. oktoobri 2015. aasta otsus (EL) 2015/1848 liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 268, 15.10.2015, lk 28).

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu otsus Lisa (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesolevaga võetakse vastu lisas sätestatud liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised. Liikmesriigid arvestavad neid suuniseid oma tööhõivepoliitikas ja reformikavades ning sellest antakse aru vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikele 3.

*Suunis 5: töajoonõudluse suurendamine
Liikmesriigid peaksid koostöös piirkondlike ja kohalike ametiasutustega tegelema tõhusalt ja viivitamatult tööpuuduse tõsise probleemiga ning hõlbustama jätkusuutlike ja kvaliteetsete töökohtade loomist, investeerima sellesse, tegelema riskirühmade võimalustega tööturule juurdepääsu küsimuses ning lihtsustama ettevõtjatel inimeste palkamist, olenemata nende oskuste tasemest või asjaomasest tööturu sektorist, muu hulgas vähendades bürokraatiat ning pidades kinni tööalastest ja*

sotsiaalstandarditest, lisaks tuleks edendada noorte ettevõtlust ja toetada eelkõige mikro- ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate loomist ja kasvu, et suurendada naiste ja meeste tööhõive määra. Liikmesriigid peaksid aktiivselt edendama töökohtade loomist muu hulgas keskkonnaga seotud valdkondades, tervise- ja sotsiaalvaldkonnas ja merendussektoris ning toetama sotsiaalmajandust ja sotsiaalset innovatsiooni.

Maksukoormus peaks keskenduma tööjõu maksustamise asemel muudele maksuallikatele, mille mõju on tööhõivele ja majanduskasvule vähem negatiivne; samal ajal tuleb tagada, et tulu kasutatakse asjakohasteks sotsiaalse kaitse meetmeteks ja kulutusteks, mis on suunatud avaliku sektori investeringutesse, innovatsiooni ja töökohtade loomisse. Tööjõu maksustamise vähendamisel tuleks keskenduda maksukoormuse asjakohastele komponentidele, diskrimineerimise probleemi lahendamisele ning tööturul osalemist takistavate asjaolude kõrvaldamisele, eelkõige puuetega inimeste ja nende puhul, kes on tööturust kõige rohkem kõrvale jäänud, kusjuures samal ajal tuleb kinni pidada kehtivatest tööalastest normidest.

Liidus on töökohtade loomiseks ja vaesuse vähendamiseks endiselt tähtis järgida poliitikat, millega tagatakse äraelamist võimaldav töötasu. Liikmesriigid peaksid seetõttu koos sotsiaalpartneritega austama ja soodustama palgakujundusmehhanisme, mis võimaldavad viia reaalpalgad tootlikkuse arenguga vastavusse ning aidata korrigeerida varasemaid lahknevusi, põhjustamata seejuures deflatsiooni. Nende mehhanismidega tuleks tagada põhivajaduste täitmiseks piisavad ressursid, kusjuures arvesse tuleb võtta iga liikmesriigi konkreetseid vaesusnäitajaid. Sellega seoses tuleb

nõuetekohaselt hinnata oskuste ja kohaliku tööturu tingimuste erinevusi, et tagada kogu liidus äraelamist võimaldavad töötasud. Miinimumpalga kehtestamisel kooskõlas liikmesriikide õigusaktide ja tavadega peaksid liikmesriigid ja sotsiaalpartnerid tagama selle piisavuse ning võtma arvesse selle mõju palgavaesusele, kodumajapidamiste sissetulekutele, kogunõudlusele, töökohtade loomisele ja konkurentsivõimele.

Liikmesriigid peaksid vähendama bürokraatiat, et leevendada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate koormust, kuna need annavad suure panuse töökohtade loomisse.

Suunis 6: tööjõupakkumise ja töötajate oskuste parandamine

Liikmesriigid peaksid edendama jätkusuutlikku tootlikkust ja kvaliteetset tööalast konkurentsivõimet piisava teadmiste ja oskuste pakkumisega, mis oleks kõigile kättesaadav ja juurdepääsetav. Eriti tuleks keskenduda tervishoiule, sotsiaalteenustele ja transporditeenustele, mis seisavad praegu või tulevikus keskpikas perspektiivis silmitsi tööjõupuudusega. Liikmesriigid peaksid tegema kvaliteetsesse ja kaasavasse haridusse – alates juba väikelaste haridusest – ja kutseõppesüsteemidesse tulemuslikke investeeringuid, et suurendada nende süsteemide tõhusust ja tulemuslikkust, mis on vajalik eelkõige tööjõu oskusteabe ja oskuste suurendamiseks ja mitmekesistamiseks; see võimaldab töötajatel üha digitaalsemaks muutuva majanduse dünaamilise tööturu kiiresti muutuvateks vajadusteks paremini valmistuda ja nendega kohaneda. Selleks tuleks arvesse võtta, et nn pehmed oskused (näiteks kommunikatsioon) on paljude elukutsete puhul üha tähtsamaks muutumas.

Liikmesriigid peaksid edendama noorte ettevõtlust, muu hulgas ettevõtluse valikkursuste loomisega ja õpilasfirmade

loomise toetamisega gümnaasiumides ja kõrgkoolides. Liikmesriigid peaksid koostöös kohalike ja piirkondlike asutustega tegema rohkem jõupingutusi, et hoida ära noorte haridustee enneaegset katkemist ning tagada sujuvam üleminek õpingutelt tööellu, parandada kõigi juurdepääsu kvaliteetsele täiskasvanuharidusele ja kaotada seda takistavad tegurid, keskendudes eelkõige riskirühmadele ja nende vajadustele, pakkudes neile ümberõpet, kui töökaotuse või tööturu muutuste tõttu on vaja neil uuesti aktiivsele tööturule naasta. Liikmesriigid peaksid samal ajal rakendama aktiivsena vananemise strateegiaid, et võimaldada tervena töötada kuni tegeliku pensionieani.

Tagades pidevalt muutuva tööturu nõutava vajaliku oskuste taseme ning toetades haridust ja koolitust täiskasvanuõppe programmide kõrval, peaksid liikmesriigid võtma arvesse, et madala kvalifikatsiooniga töökohti on samuti vaja ja et kõrge kvalifikatsiooniga töötajate tööhõivevõimalused on paremad kui keskmise ja madala kvalifikatsiooniga töötajatel.

Taskukohase kvaliteetse alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus peaks olema prioriteet terviklikus poliitikas ja investeeringutes, millega kaasnevad peresid ja lapsevanemaid toetavad ning töö- ja pereelu ühitavad meetmed, mis aitavad lapsevanematel leida tasakaalu töö- ja pereelu vahel, et hoida ära koolist väljalangemist ja suurendada noorte võimalusi tööturul.

Töötuse, eelkõige pikaajalise töötuse ja suure piirkondliku töötuse probleem tuleks lahendada tõhusalt ja kiiresti ning seda tuleks hoida ära nõudluse ja pakkumisega seotud meetmete abil. Tuleks tegeleda pikaajaliste töötute arvu ning oskuste nõudlusele mittevastavuse ja oskuste aegumise probleemiga terviklike ja üksteist toetavate strateegiatega, sh tuleks osutada personaalset vajaduspõhist ja aktiivset abi ning sobivat sotsiaalkaitset

pikaajalistele töötutele, et aidata neil teadlikult ja vastutustundlikult tööturule naasta. Noorte töötusega tuleb põhjalikult tegeleda noorte tööhõive üldstrateegia abil. See hõlmab investeerimist sektoritesse, milles on võimalik luua noortele kvaliteetseid töökohti, ning asjaomaste osalejate, nagu noorte tugiteenuste, hariduse ja koolituse pakkujate, noorteorganisatsioonide ja avalike tööturuasutuste varustamist vajalike vahenditega, et nad saaksid täielikult ja järjepidevalt rakendada riiklikke noortegarantii rakenduskavasid, kuid ka olemasolevate vahendite tõhusat kasutamist liikmesriikide poolt. Tuleks lihtsustada ettevõtluse kasuks otsustanute juurdepääsu rahastamisele, tehes teabe laialdasemalt kättesaadavaks, vähendades liigset bürokraatiat ning pakkudes võimalusi vahetada pärast äriplaani esitamist mitme kuu eest makstav töötushüvitis kohe starditoetuseks kooskõlas siseriiklike õigusaktidega.

Töötust vähendavate meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel peaksid liikmesriigid arvesse võtma kohalikke ja piirkondlikke erinevusi ning tegema koostööd kohalike tööturuasutustega.

Tuleks kõrvaldada haridus- ja koolitussüsteemide struktuursed puudused, et tagada kvaliteetsed õpitulemused ja hoida ära koolist väljalangemist, ning edendada kõikehõlmavat ja kvaliteetsset haridust alates algharidusest. Selleks on vaja paindlikke haridussüsteeme, mis keskenduvad praktikale. Liikmesriigid peaksid koostöös kohalike ja piirkondlike ametiasutustega parandama hariduse taseme kvaliteeti, muutes hariduse kõigile kättesaadavaks, looma ja parandama duaalseid haridussüsteeme, mis on kohandatud nende vajadustele, ning ajakohastama kutsealast koolitust ja olemasolevaid raamistikke, nagu Europass, tagades samas vajaduse korral sobiva ümberõppe ning tunnustades väljaspool ametlikku haridussüsteemi

omandatud oskusi. Hariduse ja tööturu vahelisi sidemeid tuleks tugevdada, tagades samal ajal, et haridus oleks piisavalt laiapõhjaline, et luua inimestele kindel alus elukestvaks tööalaseks konkurentsivõimeks.

Liikmesriigid peaksid oma koolitussüsteemid tööturuga paremini kooskõlla viima, et õpingutelt tööellu üleminek oleks sujuvam. Eelkõige seoses digiteerimisega ja uute tehnoloogiatega on keskkonnasäästlikud töökohad ja tervishoid tähtsad.

Tuleks veelgi vähendada diskrimineerimist tööturul ja juurdepääsul tööturule, eriti diskrimineerimise või väljatõrjumise ohus rühmade, nagu naiste, vanemate töötajate, noorte, puudega inimeste ja seaduslike sisserrändajate puhul. Tööturul tuleb tagada sooline võrdõiguslikkus, sh võrdne palk, ja juurdepääs taskukohasele kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehooldusele, ning vajalik paindlikkus, et vältida nende isikute väljaarvamist, kelle karjääris tekib pause perekohustuste tõttu, näiteks pereliikmetest hooldajad. Selle jaoks peaksid liikmesriigid lõpetama naiste osalust ettevõtete juhatustes käsitleva direktiivi blokeerimise.

Sellega seoses peaksid liikmesriigid võtma arvesse asjaolu, et mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (NEET-noorte) määr on naiste puhul kõrgem kui meestel ning et NEET-noorte nähtus tuleneb peamiselt noorte töötuse suurenemisest, kuid ka haridussüsteemist väljajäämisega seotud tegevusetusest.

Liikmesriigid peaksid täiel määral ning tõhusalt ja tulemuslikult ära kasutama Euroopa Sotsiaalfondi ja muude liidu fondide toetusi, et võidelda vaesusega, parandada kvaliteetset tööhõivet, sotsiaalset kaasatust, haridust, avalikku haldust ja avalikke teenuseid. Samuti tuleks mobiliseerida Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond ja selle investeerimisplatvormid, et tagada kvaliteetsete töökohtade loomine ja

*töötajatele vajalikud oskused liidu
üleminekuks jätkusuutliku
majanduskasvu mudeli kasutamisele.*

Suunis 7: tööturu toimimise parandamine

*Liikmesriigid peaksid vähendama tööturu
killustatust, püüdes lahendada
ebakindlate töökohtade, vaegtööhõive,
deklareerimata töö ja tööajata lepingute
probleemi. Töökaitse-eeskirjad ja -
asutused peaksid tagama sobiva
värbamiskeskonna, tagades samas
piisava kaitse hõivatutele ja tööotsijatele
ning ajutise, osalise tööajaga, ebatüüpilise
lepingu või enda teenuste pakkumist
hõlmava lepingu alusel töötavatele
isikutele, kaasates aktiivselt
sotsiaalpartnereid ja soodustades
peamiselt kollektiivläbirääkimisi. Kõigile
tuleks tagada kvaliteetne tööhõive, mis
hõlmaks nii sotsiaalmajanduslikku
kaitset, kestvust, piisavat töötasu, töötajate
õigusi, inimväärseid töötingimusi
(sealhulgas tervis ja ohutus),
sotsiaalkindlustuskaitset, soolist
võrdõiguslikkust, haridus- ja
koolitusvõimalusi. Seega on vajalik
edendada noorte sisenemist tööturule,
pikaajaliste töötute taasintegreerimist
tööturule ning töö ja eraelu ühitamist,
pakkudes taskukohaseid tugiteenuseid ja
uuendades töökorraldust. Kogu liidus
tuleks edendada töötingimuste
ühtlustamist paremuse poole.*

*Tööturule juurdepääs peaks soodustama
ettevõtlust, jätkusuutlike töökohtade
loomist kõikides sektorites, sealhulgas
keskkonnasäästlikku tööhõivet,
sotsiaalhoolekannet ja innovatsiooni, et
kasutada võimalikult hästi ära inimeste
oskusi, toetada nende elukestvat arengut
ja innustada töötajaid tegelema
innovatsiooniga.*

*Liikmesriigid peaksid aktiivselt kaasama
oma parlamendid, sotsiaalpartnerid,
kodanikuühiskonna organisatsioonid,
piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused
asjakohaste reformide ja poliitika
kujundamisse kooskõlas partnerluse
põhimõtte ja riiklike tavadega, tugevdades*

sotsiaalse dialoogi toimimist ja tõhusust riigi tasandil, eelkõige riikides, kus on suuri probleeme palkade devalveerimisega, mida põhjustab tööturgude hiljutine dereguleerimine ja nõrgad kollektiivläbirääkimised.

Liikmesriigid peaksid tagama aktiivse tööturupoliitika kvaliteedi põhinõuded, parandades nende sihipärasust, ulatuslikkust, hõlvatust ja koosmõju selliste tugimeetmetega nagu sotsiaalkaitse. Kõnealuste poliitikasuundade eesmärk peaks olema parandada juurdepääsu tööturule, tugevdada kollektiivläbirääkimisi ja sotsiaaldialoogi ning toetada tööturul jätkusuutlikke üleminekuid, mille korral kõrgelt kvalifitseeritud avalikud tööturuasutused osutavad personaliseeritud tuge ja rakendavad tulemuslikkuse mõõtmise süsteeme. Ka peaksid liikmesriigid tagama, et nende sotsiaalkaitse süsteemid võimaldavad tööotsijaid aktiveerida ja anda võimalused neile, kes saavad tööturul osaleda, kaitsta (ajutiselt) tööturult kõrvalejäetuid ja/või neid, kes ei saa tööturul osaleda, ning valmistada üksikisikuid võimalikeks riskideks ja muutuvateks majandus- ja sotsiaalingimusteks ette inimkapitali investeerimise kaudu. Liikmesriigid peaksid vaesuse vähendamiseks kooskõlas riigi tavadega kehtestama ühe võimaliku meetmena miinimumsissetuleku vastavalt liikmesriigi sotsiaal-majanduslikule olukorrale. Liikmesriigid peaksid edendama kõigile avatud kaasavat tööturgu ning kehtestama tõhusad diskrimineerimisvastased meetmed.

Tuleks tagada töötajate liikuvus kui põhiõigus ja vaba valiku küsimus, et kasutada täiel määral ära Euroopa tööturu võimalused, sh parandades pensioniõiguste ülekantavust ja kvalifikatsioonide ning oskuste tegelikku tunnustamist ning bürokraatia ja muude olemasolevate takistuste kaotamist. Liikmesriigid peaksid samal ajal vähendada keelebarjääri, täiendades

sellega seoses koolitussüsteeme. Samuti peaksid liikmesriigid kasutama tööjõu liikuvuse soodustamiseks EURESe võrgustikku. Edendada tuleks investeeringuid tööjõu väljavooluga piirkondades, et vähendada ajude äravoolu ja innustada liikumisvabadust kasutavaid töötajaid naasma.

Suunis 8: haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteedi ja tõhususe parandamine kõigil tasanditel

Liikmesriigid peaksid käsitlema prioriteedina hooldusteenuste ja taskukohase kvaliteetse alushariduse kättesaadavust, sest mõlemad on tööturul osalejate jaoks tähtsad tugimeetmed, mis aitavad suurendada tööhõive üldmäära ja toetada üksikisikuid nende kohustuste täitmisel. Liikmesriigid peaksid kehtestama tervikliku poliitika ja tegema vajalikud investeeringud peresid ja lapsevanemaid toetavatesse ning töö- ja pereelu ühitavatesse meetmetesse, mis aitavad lapsevanematel leida tasakaalu töö- ja pereelu vahel, et hoida ära koolist väljalangemist ja suurendada noorte võimalusi tööturul.

Suunis 9: sotsiaalse õigluse tagamine, vaesuse vastu võitlemine ja võrdsete võimaluste edendamine

Liikmesriigid peaksid koostöös kohalike ja piirkondlike ametiasutustega parandama oma sotsiaalkaitsesüsteeme, tagades põhinõuded, et tagada tõhus, tulemuslik ja jätkusuutlik kaitse kogu inimese elu jooksul, tagades inimväärse elu, solidaarsuse, sotsiaalkaitse kättesaadavuse, sotsiaalõiguste täieliku austamise, õigluse ja vähendades ebavõrdsust ning tagades vaesuse kaotamiseks inimeste, eriti tööturult tõrjutud inimeste ja kõige haavatavamate elanikerühmade kaasamise. Sotsiaalpoliitika peab olema lihtsam, sihipärasem ja ambitsioonikam ning hõlmama taskukohast kvaliteetsset lastehooldust ja haridust, koolituste ja tööotsingute tulemuslikku toetamist, eluasemetoetust ja kõikidele kättesaadavat

kvaliteetsed tervishoidu ning juurdepääsu sellistele põhiteenustele nagu pangakontod ja internet, ning vaja on meetmeid koolist väljalangemise ärahoidmiseks ja äärmise vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ning üldisemalt kõikide vaesuse vormide vastu võitlemiseks. Eelkõige tuleb otsustavalt võidelda laste vaesuse probleemiga.

Selleks tuleks kasutada mitmesuguseid vahendeid üksteist toetaval viisil, sh tööturu aktiveerimine, tugiteenused ja vajaduspõhine sissetulekutoetus. Sellega seoses peab iga liikmesriik kehtestama miinimumsissetuleku kooskõlas riigi tavadega ning vastavalt asjaomase liikmesriigi sotsiaal-majanduslikule olukorrale. Sotsiaalkaitsesüsteemid tuleks kujundada viisil, mis hõlbustaks juurdepääsu ning hõlmaks kõiki isikuid mittediskrimineerival viisil, toetaks investeeringuid inimkapitali ja aitaks ära hoida ja vähendada vaesust ning muid riske, nagu tervise- või töökaotus, ning nende eest kaitsta. Erilist tähelepanu tuleks pöörata lastele, kes elavad oma vanemate pikaajalise töötuse tõttu vaesuses.

Pensionisüsteemi tuleks struktureerida viisil, et oleks tagatud selle jätkusuutlikkus, ohutus ja piisavus naiste ja meeste jaoks, tugevdades pensioniskeeme, eesmärgiga saada inimväärset pensioni, mis ületaks vähemalt vaesuse määra.

Pensionisüsteemid peaksid tagama kolme pensionisamba konsolideerimise, edasise arengu ja parandamise. Pensioniea sidumine eeldatava elueaga ei ole ainus vahend, mille abil lahendada vananemise probleeme. Pensionisüsteemide reformimisel tuleks muu hulgas võtta arvesse ka tööturu suundumusi, sündimust, demograafilist olukorda, tervise ja jõukuse olukorda, töötingimusi ning majandusliku sõltuvuse määra. Parim viis lahendada vananemise probleeme on suurendada tööhõive üldmäära, suurendades ka sotsiaalseid

investeeringuid aktiivsena vananemisse.

Liikmesriigid peaksid parandama juurdepääsu tervishoiusüsteemile, pikaajalise hoolduse süsteemile ja hoolekandeteenustele ning muutma need kvaliteetsemaks, taskukohasemaks, tõhusamaks ja tulemuslikumaks, ning parandama inimväärseid töötingimusi seonduvates sektorites, tagades samas nende süsteemide rahalise jätkusuutlikkuse solidaarsusel põhineva rahastamise täiustamise kaudu.

Liikmesriigid peaksid täiel määral ära kasutama Euroopa Sotsiaalfondi ja muude liidu fondide toetusi, et võidelda vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu, parandada puudega inimeste juurdepääsu, et edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust ja parandada avalikku haldust.

Strateegia „Euroopa 2020“ peamised eesmärgid, mille põhjal liikmesriigid kehtestavad oma riiklikud eesmärgid, võttes arvesse oma suhtelist lähtepositsiooni ja riigi eripära, on suurendada 20–64-aastaste naiste ja meeste tööhõivemäära kuni 75 %-ni 2020. aastaks, vähendada koolist väljalangemise määra alla 10 %-ni, suurendada nende 30–34-aastaste inimeste osakaalu, kes on omandanud kolmanda taseme või samaväärse hariduse, vähemalt 40 %-ni ning edendada sotsiaalset kaasatust, eelkõige vaesuse vähendamise abil, seades eesmärgiks vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse poolt ohustatute arvu vähendamise vähemalt 20 miljoni inimese võrra^{1a}.

^{1a} See elanikkond määratletakse selliste isikute arvuna, kes on vaesuse või tõrjutuse ohus kolme näitaja (vaesusrisk, materiaalne puudus, tööta leibkond) alusel; liikmesriigid saavad vabalt kehtestada oma riiklikud eesmärgid kõige asjakohasemate näitajate alusel, võttes arvesse oma riigi eripära ja prioriteete.

